

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

**Frans offensief tegen REORGANISATIE UITGESTELD
de kwakzalvers**

DE FRANSE REGERING bereidt een offensief voor tegen de kwakzalverij. Het aantal klachten van goedgelovigen, die door wonderdokters en magnetiseurs zijn bedot, groeide gestaag en er liggen thans bijna duizend aanklachten bij de justitie op behandeling te wachten.

Tot dusver riskeerden kwakzalvers een boete van maximaal achttienduizend francs of, wanneer zij bij herhaling met de justitie in aanraking kwamen, een gevangenisstraf welke kon variëren tussen zes dagen en zes maanden. De rechters waren echter over het algemeen tamelijk mild in hun vonnissen.

Het Franse ministerie van gezondheid heeft thans een wetsvoorstel ingediend dat beoogt hen, die op de goedgelovigheid van het volk parasiteren, stevig aan te pakken. Het maximum van de geldboetes voor overtreding van de wet op de uitoefening van de geneeskunde is verhoogd tot vijftigduizend francs, gevangenisstraffen kunnen worden uitgedeeld die minimaal twee maanden en maximaal twee jaar bedragen.

Deze straffen mag de rechter verdubbelen wanneer de overtreding het overlijden van een „patiënt” of het verergeren van diens ziekte tengevolge heeft. Het wetsvoorstel wil voorts een verbod van propaganda waardoor de onwettige uitoefening der geneeskunde, de tandheilkunde, en de geneesmiddelenbereiding bevorderd zou kunnen worden, alsmede van reclame voor medicamenten welke door onbevoegden zijn samengesteld.

TIJDENS DE ALGEMENE ledenvergadering op 8 mei te Amsterdam gehouden is besloten de reorganisatie aan te houden tot de najaarsvergadering. Van de kant van op de vergadering aanwezige leden werd namelijk bezwaar geopperd tegen de nieuwe naam „Vereniging tot Bescherming van Wetenschappelijk Verantwoorde Gezondheidszorg”. Men meende, dat het strijdbare karakter van de vereniging hieruit niet voldoende bleek.

Er gingen stemmen op om in de naam in elk geval de strijd tegen kwakzalverij en kwakzalverspraktijken duidelijk naar voren te doen komen. Ook de voorgestelde naam van ons blad, „Pro Sanitate”, bleek niet ieders instemming te hebben. Anderzijds was er veel waardering voor de wijze, waarop het bestuur van de vereniging een slagvaardiger apparaat wil maken tegen de vele moderne vormen van kwakzalverij, die de zieke mens bedreigen. In ons volgend nummer hopen wij uitvoeriger op het behandelde in de vergadering van 8 mei in te gaan.

**Pas op voor
haargroeimiddeltjes**

VELE MANNEN VREZEN kaalhoofdigheid — en er is helaas vaak niet zo heel veel aan te doen. Vandaar dat de strijd tegen de kaalhoofdigheid een geliefd terrein is van de kwakzalverij. Hadden we enige jaren geleden niet een kapper in het Drentse dorp Een, die het tot de voorpagina's van (sommige) dagbladen bracht met zijn haargroeimiddelen? En waar lopen nu al zijn genezen patiënten?

Wij herinneren ons ook de geschiedenis van een andere „genezer” van kaalhoofdigheid, die een kale bediende in dienst had, die hij, wanneer zich een klant aandiende de „spreekkamer” uitstuurde en dan heel duidelijk hoorbaar voor de wachtende kaalhoofdige constateerde: Neen meneer, voor U is geen baat meer. Dat wekte vertrouwen en de patiënt was gaarne bereid voor de middeltjes die hem werden aangeboden flink wat geld neer te tellen.

**Paragnosten
niet welkom**

VERSCHILLENDE NEDERLANDSE PARAGNOSTEN hebben de Eindhovense politie aangeboden haar bij te staan bij het onderzoek naar de moordenaar van het zesjarige jongentje Corrie Hofman, dat door een onbekende werd meegelokt en dat men later gedood op de heide vond. De Eindhovense politie heeft deze aanbiedingen echter niet aangenomen.

De lange uitweidingen over bacteriën in roos, die de wortels aantasten, worden nogal eens gelanceerd op reclamefolders van fabrikanten van middelen tegen haaruitval, maar dat is reclame en geen medische wetenschap.

Er zijn trouwens tal van mensen, die constant roos hebben en geen haaruitval.

Onlangs waarschuwde de arts, dr. A. van Landshut in een medische publicatie nog tegen de zogenaamde „haargroeimiddelen”, die in zulk een groten getale in de handel zijn gebracht en grote aftrek vinden bij in hun ijdelheid gekwetste mannen. „Zij berusten voor het overgrote deel op kwakzalverij”.

Deze arts vestigde de aandacht nog weer eens op het feit dat roos ook kan ontstaan door verkeerde shampoo. Gewoonlijk zijn shampoos te alkalisch, waardoor het huidzuur wordt geneutraliseerd. Gevolg: versterkte verschildering van de hoornlaag van de huid.

Contributie 1965

De penningmeester verzoekt leden en abonnees de contributie, resp. het abonnementsgeld over 1965 te willen gireren.
Postgiro nr. 32237, gem. giro K 1672

Bij voorbaat dank!

"HOU OP MET DAT ROKEN"...

ER IS IN Nederland een Vereniging die de Kwakzalverij bestrijdt. Deze vereniging heeft goed werk gedaan. En doet dit nog, schrijft „Linea Recta” (Den Haag).

Dat kwakzalversmiddelen niet meer geadverteerd mogen worden vindt zijn oorzaak in het feit dat advertenties voor medische preparaten niet door de bladen geplaatst mogen worden als zij niet voorzien zijn van een goedkeuringsstempel van de Keuringsraad Openlijke Aanprijzing Geneesmiddelen en Geneeswijzen. Ook te goeder naam en faam bekend staande artikelen vallen onder de bepalingen van deze Keuringsraad. Geen blad zal het wagen om een advertentie voor een pil, drank of poeder op te nemen die deze Raad niet gepasseerd is.

De schrijver in Linea Recta vraagt zich af waarom de middelen waarvan beweerd wordt dat zij het nicotinemonster bedwingen, niet eveneens onder controle van deze Raad vallen. Waarom wel een preparaat dat bewezen heeft reumatiek te kunnen bestrijden, brulhoest of zenuwpreparaten niet? Omdat zij niet helpen en toch geen kwaad doen? Is het dan niet zo dat het publiek tegen zichzelf beschermd moet worden en behoed moet worden tegen de mogelijkheden dat het zich uit onkunde enerzijds en goedgeloof anderzijds, het geld uit de zak-

ken laat kloppen? En dan geen kleine beetjes maar forse bedragen?

Is het waar dat?

IN DE NEDERLANDSE pers verschenen advertenties waarin vragen worden gesteld als: „Is het bewezen dat sigaretten de oorzaak zijn van longkanker? Is het waar dat het sexuelle vermogen van de roker die inhaleert, vermindert? Is het waar dat de nicotine de vitamine C vernietigt?” Deze angstaanjagende vragen besluiten dan met de vraag of er doeltreffende middelen bestaan om met roken op te houden. Het antwoord op deze vraag is dan natuurlijk „ja”, want 88.648 rokers die het in de advertentie gratis aangeboden boek hadden gelezen, waren met roken opgehouden.

Het preciese aantal van 62 doktoren die in dit boek een antwoord aan de lezer geven, geeft de indruk van juistheid en accuratesse. Het aantal lieden dat het boek aanvraag wordt niet verteld, maar wel weet men wederom heel precies dat 88.648 rokers zijn opgehouden. 'n Mooi getal. Het waren er geen 88.647 en geen 88.649, maar precies... 88.648! Wáár? Ach, dat speelt geen rol.

Bij de neus genomen

LINEA RECTA LAAT dan het een en ander volgen over de werkzaamheden van het Anti Tabak Centrum. Onze lezers hebben daar in het maartnummer 1964 van het Maandblad tegen de Kwakzalverij kennis van kunnen nemen. In het juninummer van het vorig jaar hebben wij melding gemaakt van de waarschuwing in de Consumenten-gids tegen Nicocortyl en het Anti-Tabak Centrum. Ook het weekblad Televizier maakte er melding van en deelde mede dat verscheidene Nicocortylklanten zich bij de neus genomen voelden door het Anti Tabak Propaganda Centrum. De prijs is dan ook niet gering: 70 gulden, wanneer men het zich onder rembours laat toesturen. Daar krijgt men 120 tabletten voor van bijzonder twijfelachtige waarde voor het doel: de ontwenning aan de sigaret.

Dat het met het beloofde „niet goed, geld terug” niet zo eenvoudig zit, bleek duidelijk uit de brieven die Televizier van Nicocortyl-gebruikers ontving. Slechts één van de ontgoochelde briefschrijvers meldde zijn geld te hebben terugontvangen. Maar dit geval betrof dan ook een man die schreef aan de pillen ernstige maagklachten te hebben overgehouden.

Celtherapie

OVER OUDER WORDEN schreef de medisch medewerker van het Algemeen Handelsblad. En hij besloot met de opmerking, dat men er wijs aan doet geen geloof te hechten aan verhalen over „verjongingskuren”. Al schermt men met professorale namen en rapporten over successen bereikt met wondermiddelen als H3 — er zijn heus verstandiger manieren om zijn geld te besteden. „Over de zogenaamde „celtherapie”, waarmee men allerlei genezingen zou bereiken wil ik graag even aanhalen wat ik las in een „Medische Vraagbaak voor het Gezin”, geschreven door M. Fishbein en als Zwart Beertje verkrijgbaar: „Celtherapie een door de Zwitser Niehans bedachte vorm van kwakzalverij, waartegen niet genoeg gewaarschuwd kan worden. — Dit is een weinig sympathieke geldwinning”.

Via postboxnummer

ALLE ANDERE, DIKWILS hardnekkige pogingen om het geld terug te krijgen, bleken, ontdekte Televizier, op niets te zijn uitgelopen. De firma, die vanuit Antwerpen via een postboxnummer in Roosendaal Nederland „bewaterkt”, negerde eenvoudig de verzoeken tot terugbetaling en adviseert de kuur door te zetten tot het in dit geval inderdaad bittere eind. Als het slachtoffer in een paar weken enkele honderden pillen geslikt heeft en zijn laatste sprankje vertrouwen heeft verloren, heeft hij ook zijn recht op terugbetaling verspeeld. Want in de overeenkomst staat onopvallend in kleine lettertjes, dat dit recht na veertien dagen vervalft. En uiteraard vindt het „Anti Tabak Propaganda Centrum” veertien dagen veel te kort om de moed al op te geven.

Met Linea Recta vragen wij ons af of deze advertenties zo maar een goedkeuringsstempel van de Keuringsraad Openlijke Aanprijzing Geneesmiddelen en Geneeswijzen konden krijgen.

Nu dient er bij verteld dat niet het middel Nicocortyl werd aangeboden maar een boek uitgegeven door het „Anti-Tabak Propaganda Centrum”. En dat boek, dat men op een bon kan krijgen („Hou op met roken dank zij dit gratis boek”) beval aan: gebruik de Nicocortyltabletjes. Wel handig... dat dient erkend.

Het woord charlatan

EEN CHARLATAN IS een snoever, een kwakzalver, een marktschreeuwer, een beunhaas. Het woord komt voor in het Frans, Engels, Duits en Nederlands, aldus de Bredase Courant. Het woord is ontleend aan het Italiaanse ciarlato dat dezelfde betekenis heeft en samenhangt met ciarla: gezwets en ciarlare: snoeven, schreeuwen. Een ander verklaring is, dat ciarlato ontstaan is uit cerretano, dat eigenlijk betekent: inwoner van Cerro.

Deze lieden waren namelijk bekend als rondreizende kooplieden die op jaarmarkten en kermissen hun kruiden en andere geneesmiddelen aanprezen. In een museum te München hangt een schilderij van Gerard Dou dat De Charlatan heet en een marktkoopman voorstelt, op zijn Spaans gekleed, die onder een parasol op een verhoging staande, zijn waar aan de man brengt.

Katwijkse kwakzalver kon zichzelf niet genezen

EEN 42-JARIGE FABRIKANT UIT Katwijk moest zich voor de kantonrechter te Leiden verantwoorden wegens een overtreding van de wet op geneesmiddelen. Hij had aan verschillende afnemers ongeregistreerde „geneesmiddelen” verkocht en deze bovendien door advertenties bijzonder aanbevolen. Verdachte liet verstek gaan en liet zich vertegenwoordigen door zijn raadsman-gemachtigde. „Als ik die advertenties bekijk helpen de geneesmiddelen van uw cliënt tegen vrijwel alle voorkomende kwalen en behoeft men praktisch nooit meer ziek te zijn”, aldus de kantonrechter, mr. W. de Koning, die deze vorm van kwakzalverij zeer afkeurenswaardig vond. Hij onthulde voorts nog, dat verdachte al enige malen eerder met de rechter kennis had gemaakt wegens het verkopen van z.g. „bedriegelijke medicijnen” en dus blijkbaar een minachting voor de wet had.

Verdacht raadsman voerde, aldus de Leidse Courant, als voornaamste excuus aan: „Mijn cliënt was door zijn langdurige ziekte tot dusver niet in staat om het vele werk dat aan de registratie van de door hem gefabriceerde geneesmiddelen vast zit, ter hand te nemen”. In verband met de ziekte van zijn cliënt verzocht hij de rechter met nadruk ditmaal nog niet tot een hechtenis over te gaan.

„Het is wel opvallend, dat uw cliënt zelf steeds ziek is en zijn eigen zo hooggeprezen geneesmiddelen hem blijkbaar dus niet helpen,” zei de kantonrechter. Hierop moest de raadsman het antwoord schuldig blijven.

„Een bijzonder kwalijke zaak waar-

tegen krachtig moest worden opgetreden in het belang van de volksgezondheid”, aldus de officier, mr. J. A. J. van den Bruggen in zijn requisitoir. Hoewel verdachte als recidivist ditmaal zeker een hechtenis toekwam, wilde hij in verband met verdacht ziekte in zijn eis nu nog niet zover gaan en beperkte deze tot een geldboete van f 100, subs. 20 dagen, alsmede de verbeurdverklaring van de in beslaggenomen „geneesmiddelen”. Na de raadsman er nog met nadruk op te hebben gewezen, dat zijn cliënt bij een volgende soortgelijke overtreding zonder pardon op hechtenis kan rekenen, vonniste de kantonrechter ditmaal nog conform.

Voor hem maar één kwaal: DIK bloed!

KWAKZALVERIJ IS BLIJKBAAR een wetsovertreding, waarvoor het uitspreken van een straf nogal enige moeite kost, meent het dagblad De Zaandammer H. H., zich noemende „kruidenhandelaar” voor de kantonrechter te Zaandam, terecht wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde. Het was de tweede maal, dat de heren in toga zich over de stukken bogen. Er zal echter nog een derde vervolg aan deze geschiedenis komen, want de zaak werd opnieuw aangehouden. De „methode” van deze kwakzalver is, zo bleek, nogal simpel. Hij kijkt zijn cliënten een tijdje strak aan en dan heeft hij het al gezien. Trouwens, voor deze „geneeskundige” bestaat er op deze wereld maar een ziekte: dik bloed...

Twee gevallen werden hem ten laste gelegd. In het eerste geval had hij Johanna Jacoba van der Es strak aangekeken, geconcludeerd dat zij last had van „dik bloed” en haar enkele kokertjes kruiden overhandigd voor de prijs van 7 gulden. In het tweede geval had hij T. A. v. Bronswijk strak aange-

staard, hij kwam weer tot de conclusie dat de „patiënt” last had van dik bloed waarna hij opnieuw met zijn kruidenkokertjes op de proppen kwam.

Verdachte ontkende. „Ik ben kruidenhandelaar” zei hij „De mensen hebben me gewoon om kruiden gevraagd”.

„Ik ben helemaal niet iemand, die ontkent dat er bij sommige mensen krachten bestaan, die ik helaas niet heb” zei mr. Van Houten. „Maar ontkennen heeft in dit geval weinig zin. De feiten staan vast”. Maar de kwakzalver bleef zijn hoofd schudden. „Ik doe hetzelfde als een drogist. Ik verkoop slechts iets op aanvraag” hield hij vol.

De kantonrechter herhaalde: „U hoeft niet bang te zijn, dat ik iemand, die zijn krachten gebruikt om iets ten goede van zijn medemens te doen, door hoge boetes er uit tracht te ranselen. Maar u moet niet op die manier ontkennen”.

„Ik vraag aanhouding om de getuigen te horen” zei mr. Lagerwaard. „Die mijnheer zit als een magisch medi-

cijnman in een kamer en nog ontkent hij. En gaat u eens op de plaats van de verdachte staan, u doet net alsof u medisch deskundige bent”.

De verdachte zei nog, dat hij al 27 jaar in „het vak” zat en 80 verschillende soorten kruiden verkoopt. „De mensen zeggen zelf wel, wat zij hebben. Ik lever ze dan kruiden” verklaarde hij.

„Zo op de manier van: die vrouw heeft pijn in haar zij, het zal wel haar gal zijn?” informeerde de kantonrechter.

Verdachte: „Ja, zo is het”.

Kantonrechter: „Maar dat is zeer gevaarlijk. Pijn in je zij kan van alles betekenen”.

Verdachte: „Ik heb 'n vaste stelregel. Als het om kanker gaat, daar heb ik niets voor...”.

De kwakzalver verklaarde nog, dat de genoemde prijs van 7 gulden niet juist is. „Zes gulden. En ik heb ook al kruiden voor vijf gulden, edelachtbare” zei hij.

„Misschien hangt er in de gang een busje voor sympathieke doeleinden” zei de officier ironisch.

Nadat besloten was de zaak aan te houden zei mr. Van Houten nog: „Ik heb er begrip voor, als sommige mensen iets meer weten dan een ander. Maar als u blijft ontkennen verspeelt u bij mij alle goodwill...”

Jaap kon goochelen

NAAR AANLEIDING VAN het artikeltje in het Maandblad van maart j.l. „Jaap de Tandentrekker” (op bladzijde 4) een kleine toelichting. De schrijver van het artikeltje zegt deze Jaap tientallen malen op de vingers gekeken te hebben, maar nooit te hebben gemerkt, hoe Jaap de „maden”, welke zogenaamd uit de tand kwamen en welke werden uitgespuwd in het glas, te voorschijn toverde.

Ja, daarvoor moet men goochelaar zijn — en Jaap kende meer dan één trucje. De schrijver van de herinnering aan Jaap de Tandentrekker moet toch gemerkt hebben dat Jaap (en in België zijn collega's) uit zijn vestzakje een pincet opdiepte; tegelijk met het instrumentje nam hij tussen duim en wijsvinger enige „maden” en liet deze dan bij het openpeuteren van de watten er tussen of in het glas vallen. Deze „maden” waren zeer fijn gehakte PORIJ. (Noordnederlands: prei.)

Borgerhout (België).

JOSMAH.

Vier miljoen medische tips per week

BIJ ONZE OOSTERBUREN komt kwakzalver aan de deur — aldus de titel van een artikel, dat wij in het nummer van het Maandblad van november j.l. wijdden aan de activiteiten van de bijna 80-jarige dr. Schüp-pert te Mainz, die tegen de kwakzal-verij vecht. Over de gevaren van de populair-wetenschappelijke geschriften, die in Duitsland in grote getale ver-schenen en vol staan met allerlei me-dische verhalen knipten wij het vol-gende uit de Nieuwe Winterswijkse Courant.

MET EEN WAT radeloze blik luis-tert de apotheker naar de dame vóór de toonbank. Hij krijgt geen kans een woord te zeggen. Mevrouw weet het allemaal heel precies. Zij wil een be-paald geneesmiddel.

Doktersadvies heeft zij niet nodig. In een geïllustreerd weekblad heeft ze haarfijn gelezen waarvoor dat middel goed is. Alleen op recept! — zegt ze verontwaardigd — wat een onzin! Woedend verlaat zij de apotheek.

De apotheker haalt zijn schouders op en gaat weer aan zijn werk. Hoe beter het de mensen gaat, des te lan-ger willen zij leven. Met de gestadig toenemende welvaart en de vele klei-ne wonderen van de techniek die het dagelijks leven kunnen veraangenamen, groeit de tegenzin tegen alle gevaren die lichaam en leven bedreigen. Veel — soms wel alles — draait om de ge-zondheid. Geld kan men verdienen en er een auto, koelkast, televisietoestel of een droomvilla met zwembad voor kopen. Alleen gezondheid niet.

De latent aanwezige, soms plotse-ling opflakkerende panische angst voor ziekten en kwalen heeft in Duitsland geleid tot enorme aftrek van populair-medische tijdschriften.

Ook de geïllustreerde weekbladen zijn vol „ware verhalen” over het ver-

loop van boosaardige kwalen, over het lot van zieken — meestal vooraanstaande persoonlijkheden — raadge-vingen van artsen hoe men zich in alle in het leven voorkomende situa-ties moet gedragen. Wat men moet doen als er een depressie op komst is, waarvoor men moet oppas-sen wanneer men over de oceaan vliegt of een zeereis maakt. Wanneer luchtverandering goed en wanneer zij slecht is.

Stroom van drukwerk

DE DUITSE LEZER krijgt per week ongeveer vier miljoen medische tips en daarbij komen nog de vele vlug-schriften en drukwerken die hij in de brievenbus vindt of op straat in de hand gedrukt krijgt. De uitgeverijen zitten evenmin stil. Er verschijnen legio boeken over medische onderwer-pen die gretig aftrek vinden.

Drogisterijen en apotheken maken melding van stijgende omzetten. De pharmaceutische industrie heeft de afgelopen tien jaren een enorme vlucht genomen. Aan de lopende band wor-den nieuwe pillen, dragees, tabletten, druppels, tincturen en sappen gefabri-ceerd en in de handel gebracht.

De advertentie- en reclamecampag-nes lopen op volle toeren. Hele pagi-na's in dag en weekbladen, reclame-spots op de televisieschermen, en in de bioscopen, grootscheepse public-relations-activiteit — dit alles om de mensen het gevoel te geven dat men zijn gezondheid en lichamelijk welzijn door al die middelen kan handhaven zo niet bevorderen.

Tegenover dit alles zijn de artsen machteloos. Trouwens, vele artsen wier zakelijk instinct goed ontwikkeld is, schrijven in al die populair-weten-schappelijke tijdschriften, schrijven boeken, vlugschriften, geromantiseer-de verhalen. Geen blad, dat niet een eigen „medische medewerker” heeft. In Mainz is de „Centrale ter bestrijding van oneerbare concurrentie in de me-

dische wereld' gevestigd. Deze wordt geleid door dr. Roman Schüpert, thans 78 jaar, eertijds een vooraanstaand man in de openbare gezondheidszorg. Meer dan tien jaar vecht hij tegen mis-bruik van de wetenschap in woord en geschrift, tegen kwakzalverij en won-dermiddelen. Gezien de enorme propa-ganda voor al die middelen week-in, week-uit, lijkt zijn werk wel eens op vechten tegen de bierkaai.

Financiën van de vereniging goed

De financiële toestand van de ver-eniging is goed, aldus de penning-meester de heer L. Brest in zijn finan-cieel jaarverslag, uitgebracht in de vergadering van 8 mei j.l. (Een uit-treksel van het jaarverslag van de secretaris hopen wij in ons volgend nummer te laten volgen.) Hieronder volgt de staat van baten en lasten over het jaar 1964.

	Uit-gaven	Ontvang-sten
Secretariaat	f 200.—	
Kleine Kas	„ 2.—	
Rente		f 434.34
Contributie		„ 7593.—
Abonnementen		„ 510.78
Diverse kosten	„ 89.70	
Vergaderingen	„ 318.41	
Lezingen	„ 131.—	
Maandblad	„ 5162.39	
Reorganisatie	„ 245.18	
Incassokosten	„ 47.64	
Nog te betalen:		
Maandblad	„ 577.42	
BATIG SALDO	„ 1764.38	
	<u>f 8538.12</u>	<u>f 8538.12</u>

Stand der middelen

Rijkspostspaarbank	f 708.45
Hollandsche Bank Unie	„ 12084.83
Gemeente Giro	„ 1594.71
Postgiro	„ 4509.55
	<u>f 18897.54</u>

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; J. E. Buijter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. Noord te Amsterdam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opge-ven van leden en abbonés: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50 voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Correspondentie: Oranjelaan 6, Hilversum.